

УДК 378

Кайдалова Л.Г.

Педагогічні технології в системі вищої фармацевтичної освіти

Національний фармацевтичний університет

Ключові слова: вища фармацевтична освіти, педагогічна технологія, зміст навчання, компетентність фахівців фармації.

У статті зазначено основні завдання реформування вищої фармацевтичної освіти відповідно до рекомендацій ЮНЕСКО та ВООЗ, Директиви Європейського Союзу; обґрунтовано необхідність упровадження сучасних педагогічних технологій; визначено критерії при відборі змісту та ін.

Кайдалова Л.Г. Педагогические технологии в системе высшего фармацевтического образования.

Ключевые слова: высшее фармацевтическое образование, педагогическая технология, содержания обучения, компетентность специалистов фармации.

В статье определены основные задачи реформирования высшего фармацевтического образования согласно рекомендациям ЮНЕСКО и ВОЗ, Директивы Европейского Союза; обосновано необходимость внедрения современных педагогических технологий; определены критерии отбора содержания и др.

Kajdalova L.G. Pedagogical technologies in system of the supreme pharmaceutical education.

Keywords: the supreme pharmaceutical education, pedagogical technology, contents of training, competence of experts of pharmacy.

In article the primary goals of reforming of the supreme pharmaceutical education according to recommendations of UNESCO and the WHO, Instructions of the European Union are certain; it is proved necessity of introduction of modern pedagogical technologies; criteria of selection of the contents are certain, etc.

Постановка проблеми. Сучасні процеси реформування вищої фармацевтичної освіти неможливі без вивчення та упровадження передового світового досвіду підготовки фармацевтичних фахівців. У документах ЮНЕСКО XXI століття оголошено століттям освіти в усьому світі. Серед основних завдань реформування систем вищої фармацевтичної освіти є: компетентнісний підхід у навчанні; впровадження сучасних педагогічних технологій, форм, методів та засобів навчання; гуманізація і гуманітаризація освіти; орієнтація на її безперервність, розвиток та громадянські позиції та ін.

Цілі дослідження. Метою дослідження є вибір, обґрунтування та упровадження в навчально-виховний процес ефективних, сучасних педагогічних технологій і змісту з метою

формування загальножиттєвих (ключових), професійних, соціальних, комунікативних та ін. компетентностей фахівців фармації.

Виклад основного матеріалу. Педагогічна технологія за визначенням ЮНЕСКО – це системний метод створення, використання та визнання всього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних та людських ресурсів, їх взаємодії, основне завдання якого – оптимізація форм освіти ЮНЕСКО.

На сучасному етапі європейської інтеграції досить гостро постає питання не академічного, а професійного визнання, коли фахівець відповідно до кваліфікації, яку він отримав у вищому навчальному закладі претендує в певній країні на робоче місце при пред'явленні диплома, який він отримав в іншій країні. Над цими питаннями працюють експерти ЮНЕСКО та Ради Європи з метою подолання різниці у підготовці кадрів та у визнанні кваліфікацій.

Педагогічні технології – це один з напрямів педагогічної науки, що призначений забезпечити досягнення цілей та підвищення ефективності та якості навчально-виховного процесу, гарантувати його високий рівень. Серед багатьох педагогічних технологій у підготовці професійно компетентних фахівців перевагу надано модульній, особистісно орієнтованій технології; інтерактивним, комп'ютерним, інформаційним, комунікативним, професійно-спрямованим технологіям та ін.

Важливу роль в педагогічній технології відіграє особистість викладача, його професійна компетентність, психолого-педагогічні знання та вміння; педагогічна майстерність; уміння працювати творчо, з натхненням. Творчий педагог створює в аудиторії атмосферу, котра посилює мотивацію навчання, сприяє та стимулює прагнення студентів до самовираження, підтримує пошукову діяльність, розвиває продуктивне та критичне мислення, заохочує студентів до оригінального, нестандартного вирішення поставлених на заняттях проблемних завдань чи запитань тощо. Викладачеві висуваються дещо посилені вимоги. Він формує зміст навчання таким чином, щоб воно сприймалось майбутнім фахівцем як особистісно значуще для нього. Такий зміст викладач передає через форми, методи і засоби активного навчання [1].

Формування змісту навчання майбутніх фармацевтичних фахівців передбачає: відповідність вимогам галузевих стандартів освіти; відповідність вимогам розвитку суспільства, галузі, науки, культури та особистості фахівця; єдність змістової та процесуальної сторін навчання; диференціацію та інтеграцію компоненти змісту освіти; повноту змісту навчання тощо.

При відборі змісту відповідно до Директиви Європейського Союзу (Директива від 7 жовтня 2005 року, стаття 44) необхідно врахувати, що студенти повинні одержати необхідні знання та вміння: а) адекватні знання медицини і речовини, що використовуються при

виробництві лікарських засобів; б) адекватні знання з фармацевтичної технології і фізичному, хімічному, біологічному та мікробіологічному тестуванню фармацевтичної продукції; в) адекватні знання з метаболізму і дії медичної продукції, дія токсичних речовин и використання медичних препаратів; г) адекватні знання для оцінювання наукових даних про ліки, щоб на підставі даних надати відповідну інформацію; д) адекватні знання юридичних та інших вимог, що пов'язані з професією фармацевта.

Вимоги Всесвітньої організації охорони здоров'я до змісту освіти з професійно орієнтованих дисциплін такі: базова фармацевтична освіта повинна базуватися на знаннях, навичках та світогляді фармацевта майбутнього; проблемно орієнтоване фармацевтичне навчання; перегляд навчальних планів, змісту навчання; покращення якості обслуговування пацієнтів аптек; необхідно розвивати багато профільне викладання і навчання, оскільки вони будуть вирішувати роль майбутніх фармацевтів; фармацевтична практика, клінічна фармація і аспекти суспільної охорони здоров'я матимуть важливе значення для до дипломного і післядипломного навчання. При формуванні змісту важливими завданнями є: гармонізація навчальних дисциплін та розподіл часу з врахуванням їх значущості в професійній підготовці фахівців; варіативність навчальних програм, в тому числі й індивідуальних; перехід до інтерактивних і тренінгових технологій. При виборі технології навчання викладач враховує: вимоги освітньо-кваліфікаційної характеристики з урахуванням особистісних якостей тих, хто навчається, особливостей конкретних видів професійної діяльності, а в окремих випадках – умов конкретного виробництва. Головні орієнтири майбутнього фармації фахівця – це загальножиттєва, професійна, соціальна, комунікативна, психологічна компетентності, кругозір, вміння й навички індивідуальної, колективної, професійної та соціальної діяльності тощо.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Педагогічна технологія дає можливості: розвитку та саморозвитку особистості; реалізації потенціалу, творчих здібностей особистості; розвитку пізнавальних здібностей студентів; реалізації вмінь та навичок самостійно навчатись, орієнтуватись в інформаційному просторі тощо. Подальші дослідження передбачається проводити з упровадження сучасних педагогічних технологій у професійну підготовку майбутніх фармацевтичних кадрів з урахуванням світового досвіду.

Література. Пидкасистый П.И., Фридман Л.М., Гарунов М.Г. Психолого-дидактический справочник преподавателя высшей школы. – М.: Педагогическое общество России, 1999. С. 226-227.